

Ravenna építésze

V-VI. sz.

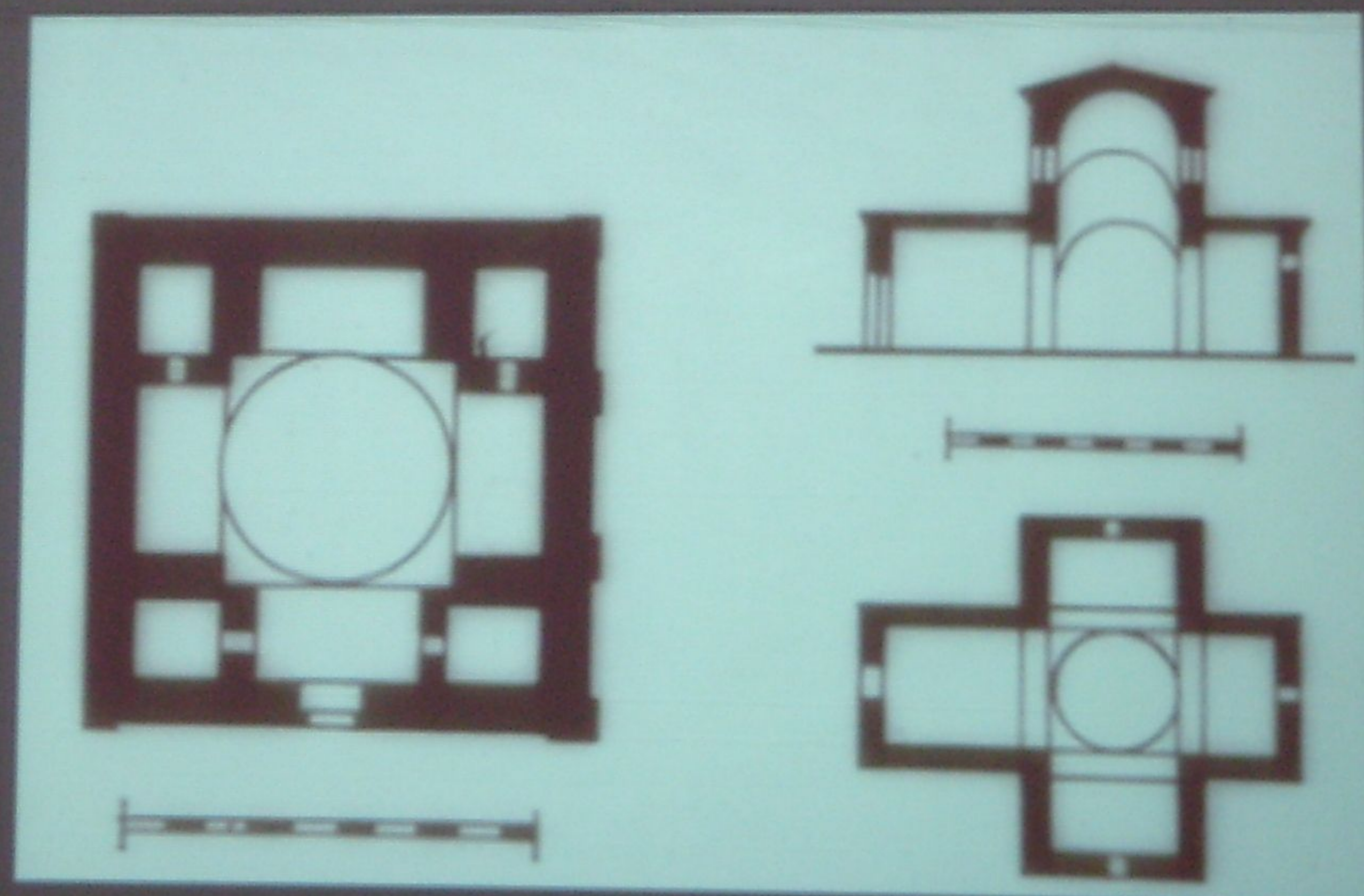
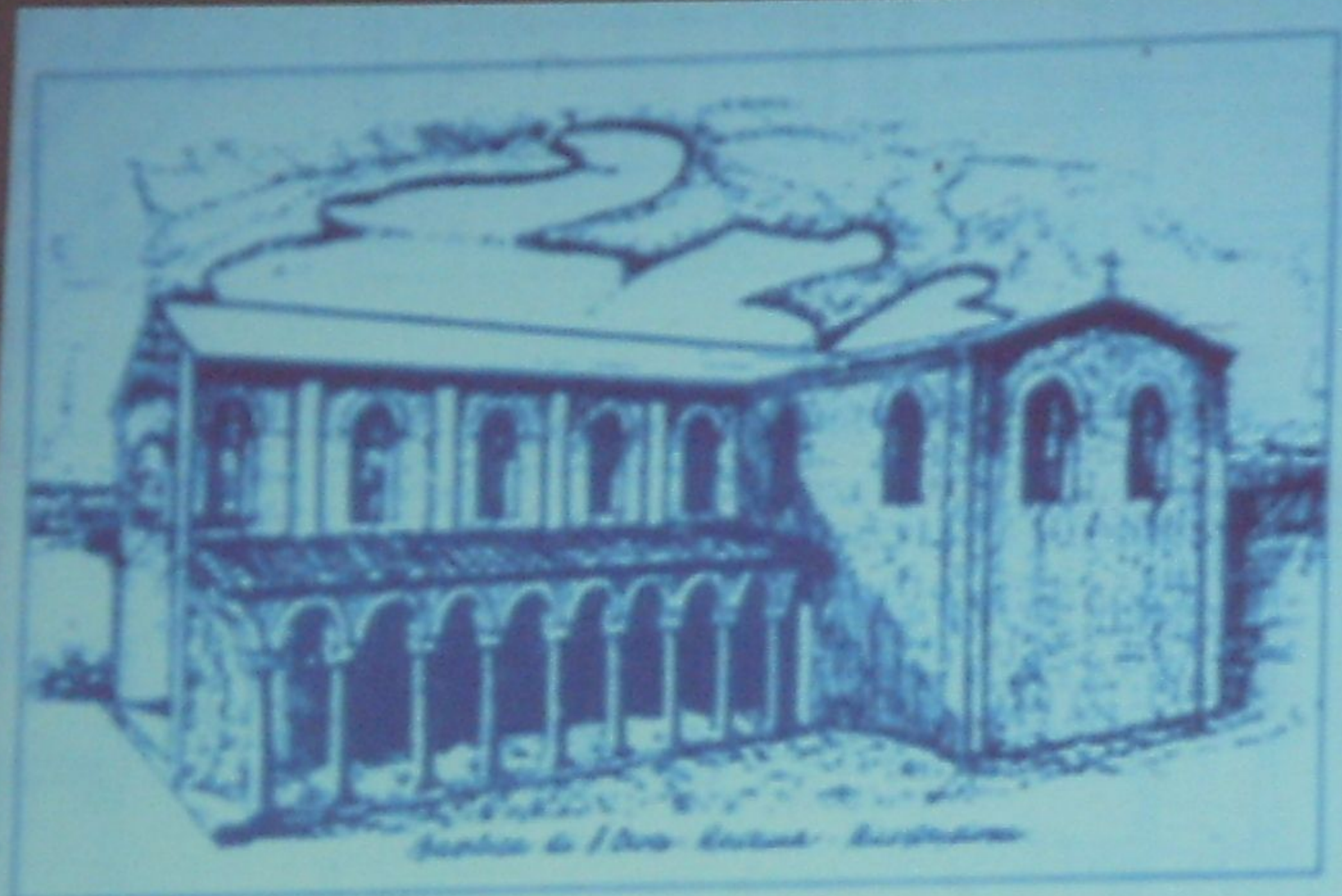
Ravenna építésze I. – A Nyugat-Római Császárság építésze (395-476)

Szt. János (ev.) bazilika (425-)

Ravenna építésze I. – A Nyugat-Római Császárság építésze (395-476)

Galla Placidia mauzóleuma (450 k.) – Amman (előkép 3. sz.)

Ravenna építésze I. – A Nyugat-Római Császárság építésze (395-476)

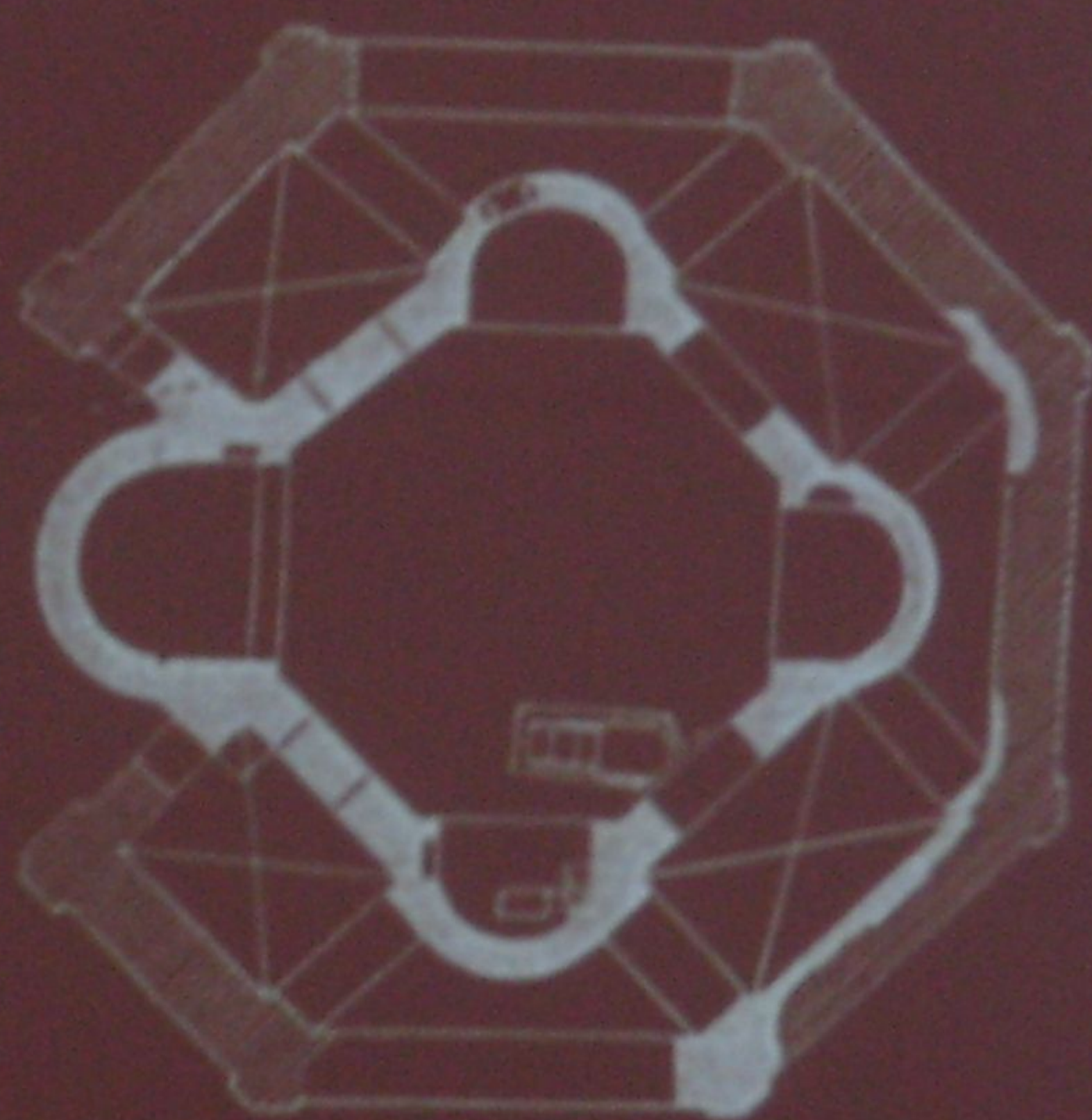
Ortodox Baptisztérium (450-460 k.)

Ravenna építésze II. – A Keleti-Gót Királyság építésze (495-540)

Ariánus
Baptisztérium
(500 k.)

XLVII. tábla

Arianus baptisterium, 500.k.
/Az orthodox beptisterium
mintájára épült, szir hatas/.

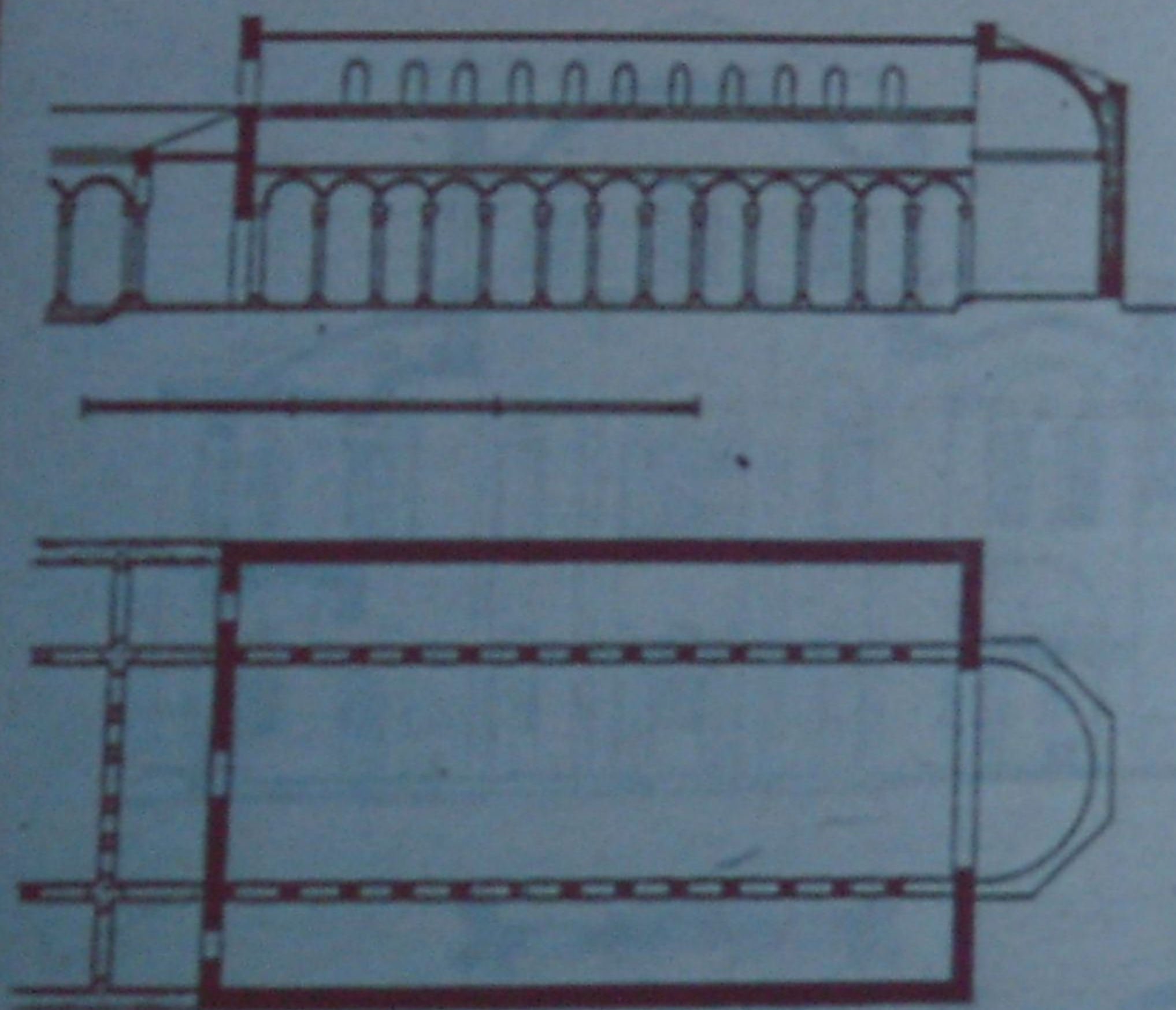
Ravenna építésze II. – A Keleti-Gót Királyság építésze (495-540)

Ariánus Baptisztérium (500 k.)

Ravenna építészete II. – A Keleti-Gót Királyság építészete (495-540)

San Appollinare Nuovo
(494-510, 519, 558)

Nagy Theoderich palotatemplo-
na /S. Appollinare Nuovo/, 519.
átép. 558. Alaprajz, metszet.

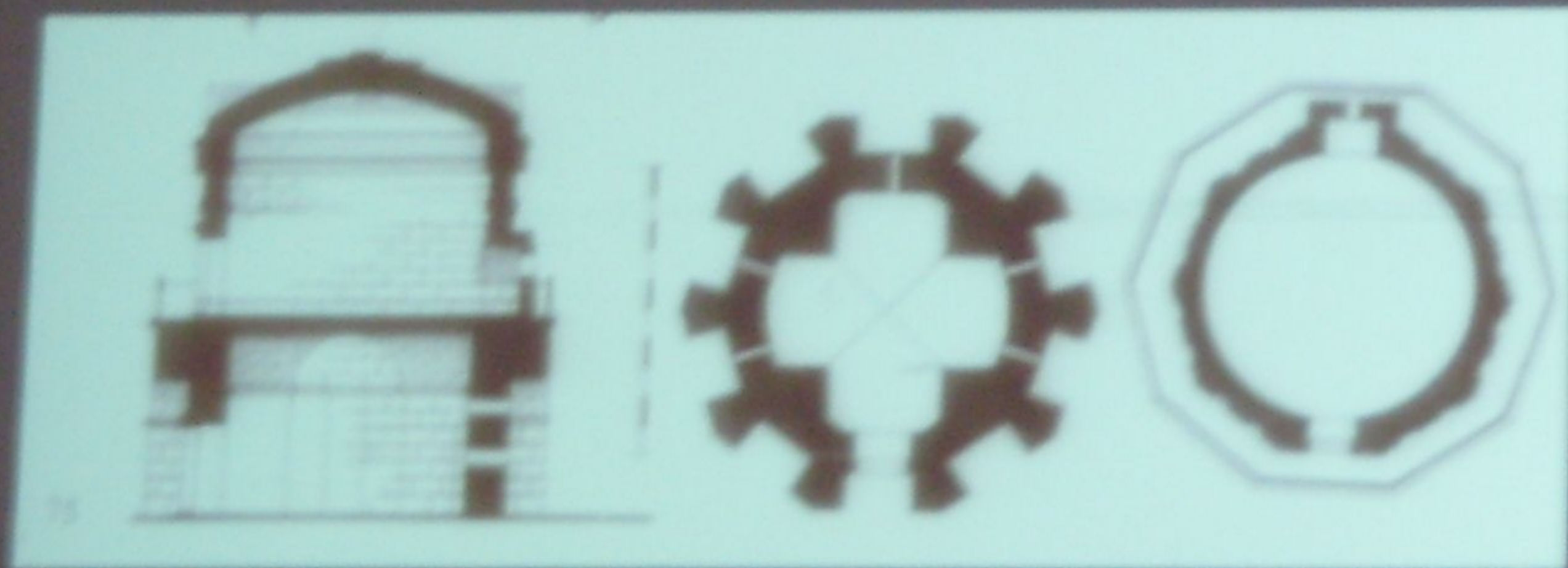
Ravenna építésze II. – A Keleti-Gót Királyság építésze (495-540)

San Appollinare Nuovo (494-510, 519, 558)

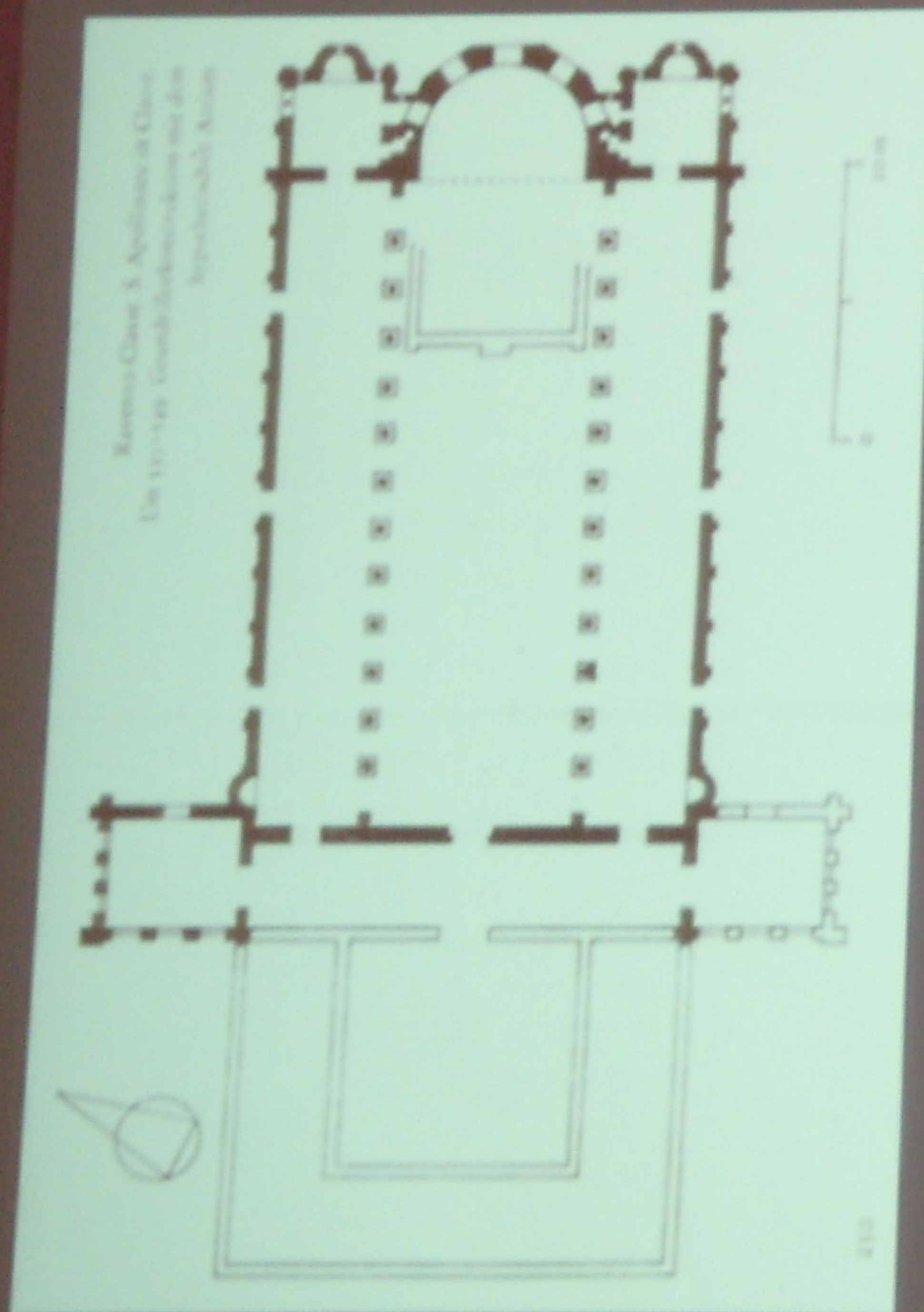

Ravenna építésze II. – A Keleti-Gót Királyság építésze (495-540)

Theoderic mauzóleuma (520 k.)

Ravenna építésze III. – A Bizánci Exarchátus építésze (540-751)

San Appollinare in Classe (534-549)

Ravenna építészete III. – A Bizánci Exarchátus építészete (540-751)

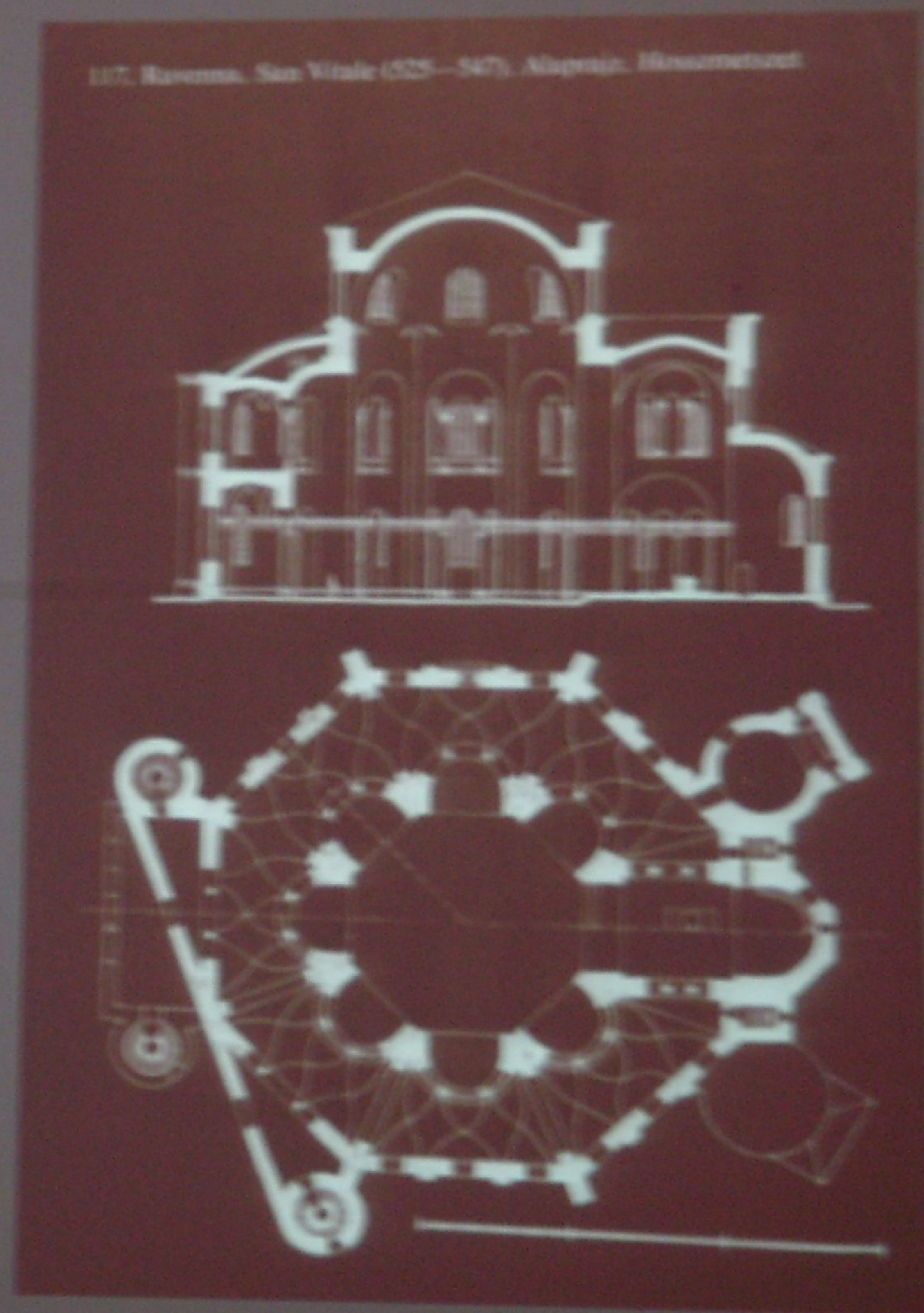
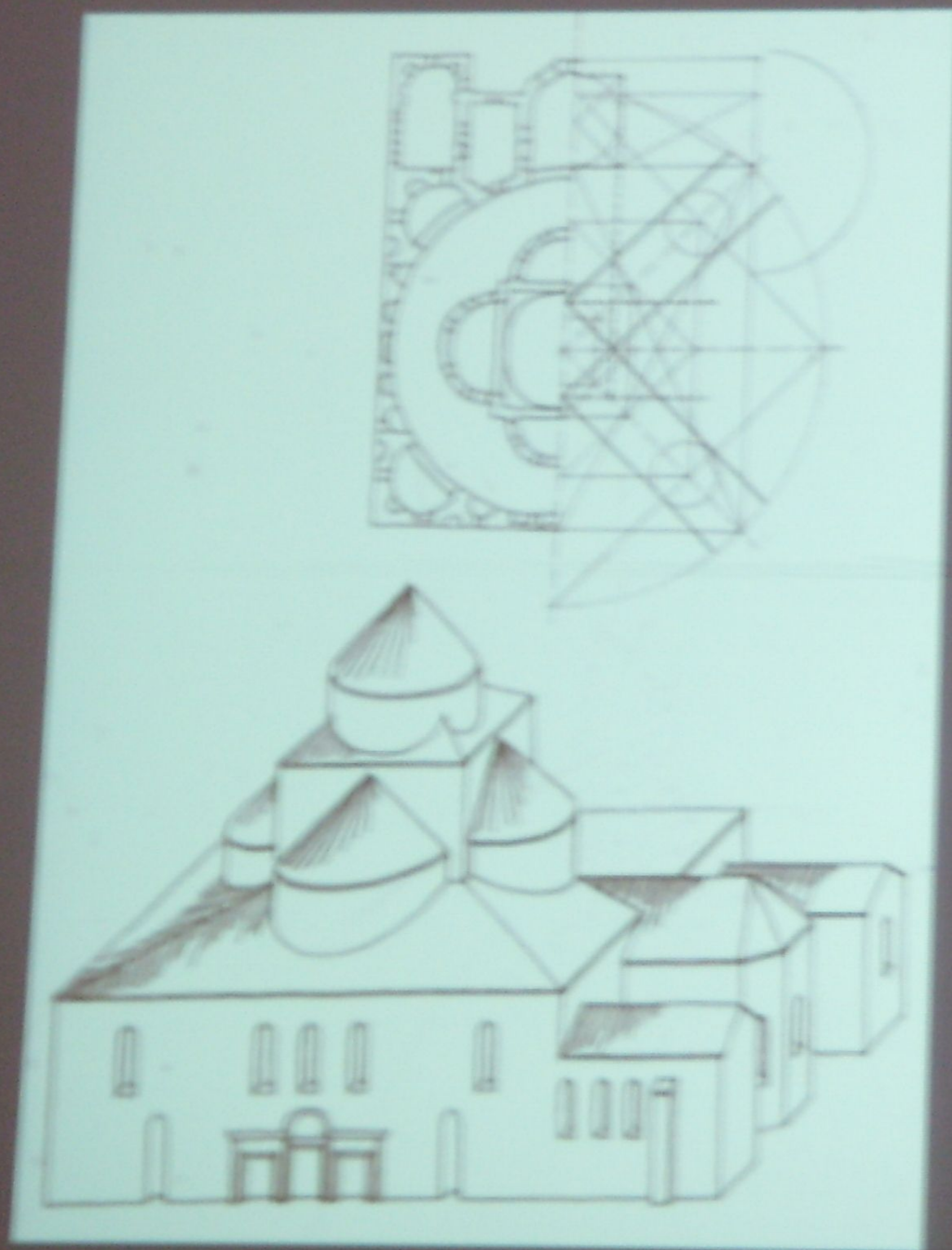
San Appollinare in Classe (534-549)

Ravenna építésze III. – A Bizánci Exarchátus építésze (540-751)

Bosra: St. Sergios és Bacchos (előkép 512.)

San Vitale (526-547)

Ravenna építésze III. – A Bizánci Exarchátus építésze (540-751)

San Vitale (526-547)

Ravenna építésze III. – A Bizánci Exarchátus építésze (540-751)

San Vitale (526-547)

Ravenna építésze III. – A Bizánci Exarchátus építésze (540-751)

San Vitale (526-547)

Ravenna építésze III. – A Bizánci Exarchátus építésze (540-751)

San Vitale (526-547)
Jusztinianus császár
Theodóra császárné
Szt. András

Ravenna építésze III. – A Bizánci Exarchátus építésze (540-751)

Oszlopfejezetek:

Konstantinápoly: Hágia Sophia - San Vitale

A KÖZÉPKOR ÉPÍTÉSZETE

(III-XVI. sz.)

A preromanika építészete

(V-X. sz.)

A KÖZÉPKOR ÉPÍTÉSZETE (III- XVI. SZ.)

Ravenna építésze (V-VI. sz.) lsm.

I.) A Nyugat-Római Birodalom építésze (395-476)

1.) Korai, ókeresztény hosszázás bazilikák

(San Giovanni Evangelista, 425)

2.) Centrális templomok

a.) Halotti kápolna *(Galla Placidia mauzóleuma – eredetileg San Lorenzo oratórium, 450 k.)*

b.) Keresztelő kápolna *(Ortodox baptisztérium, 450-460 k.)*

II.) A Keleti-Gót Királyság építésze (495-540)

1.) Ókeresztény hosszázás bazilikák *(Ariánus palotatemplom – azaz San Appolinare Nuovo, 494-510, 519, 558)*

2.) Centrális templomok

a.) Halotti kápolna *(Theoderic mauzóleuma, 520 k.)*

b.) Baptisztérium *(Ariánus baptisztérium, 500 k.)*

III.) Bizánci exarchátus építésze (540-751)

1.) Hosszázás bazilikák *(San Appolinare in Classe, 534-549)*

2.) Centrális templomok *(San Vitale, 526-547)*

Történeti adalékok:

A birodalom folyamatos terjeszkedésével „romanizálta” az ott lakó –Nyugat-Európában zömében kelta- őslakosokat. A Rajna-Duna vonalán túl élő letelepedett germán (és iráni) népeket feltorlasztja a limes előtt hunok keltette hullám, akik a III. sz-tól kezdődően a szkíta és iráni lovas-nomádokat elsöprik az Eurázsiai sztyeppén.

A hunok megjelenése a birodalom határainál elindítja a tömeges „bevándorlást” a birodalom területére. (373: a keleti gótok doni királysága elesik; 376: a vizigótok bekéredzkednek a limesen belülré.)

395: a nagy hun hadjárat elindítja a nagy népmozgást.

Történeti adalékok:

A 406-ban először betörő burgundokat és turingiaiakat a szvébek, alánok és herulok nyomják, akiket a vandálok, markomanok, gepidák és szarmaták toltak nyugatabbra. A betörő népek egy ideig szövetségi rendszerben élnek a Nyugat-Római Birodalommal, azon belül megalakítva saját királyságaikat. Helyükre Kelet-Európába az alávetett szláv törzsek lépnek.

Tartósabb hatalmat a nyugati gótoknak (419-711), a keleti gótoknak (495-540), a vandáloknek (421-533), a burgundoknak (443-533), a longobárdoknak (568-771), az angolszászoknak (494-1066) és a frank szövetségének (495-987) sikerült kiépíteni a későbbiekben. Ebbe a germán világba ékelődött be a X. sz-ig az avarok, majd később a magyarok, keleti, ill.: a normannok északi kultúrája, valamint délről az arab kultúra.

A Preromanika építésze I.

Szórványemlékek a Népvándorlás korában

Kells-i kódex (800 k.)

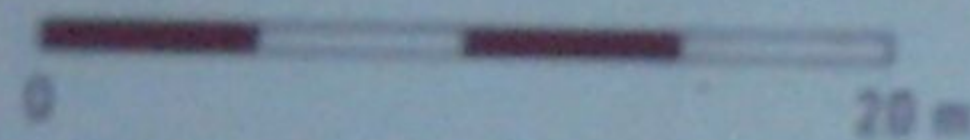
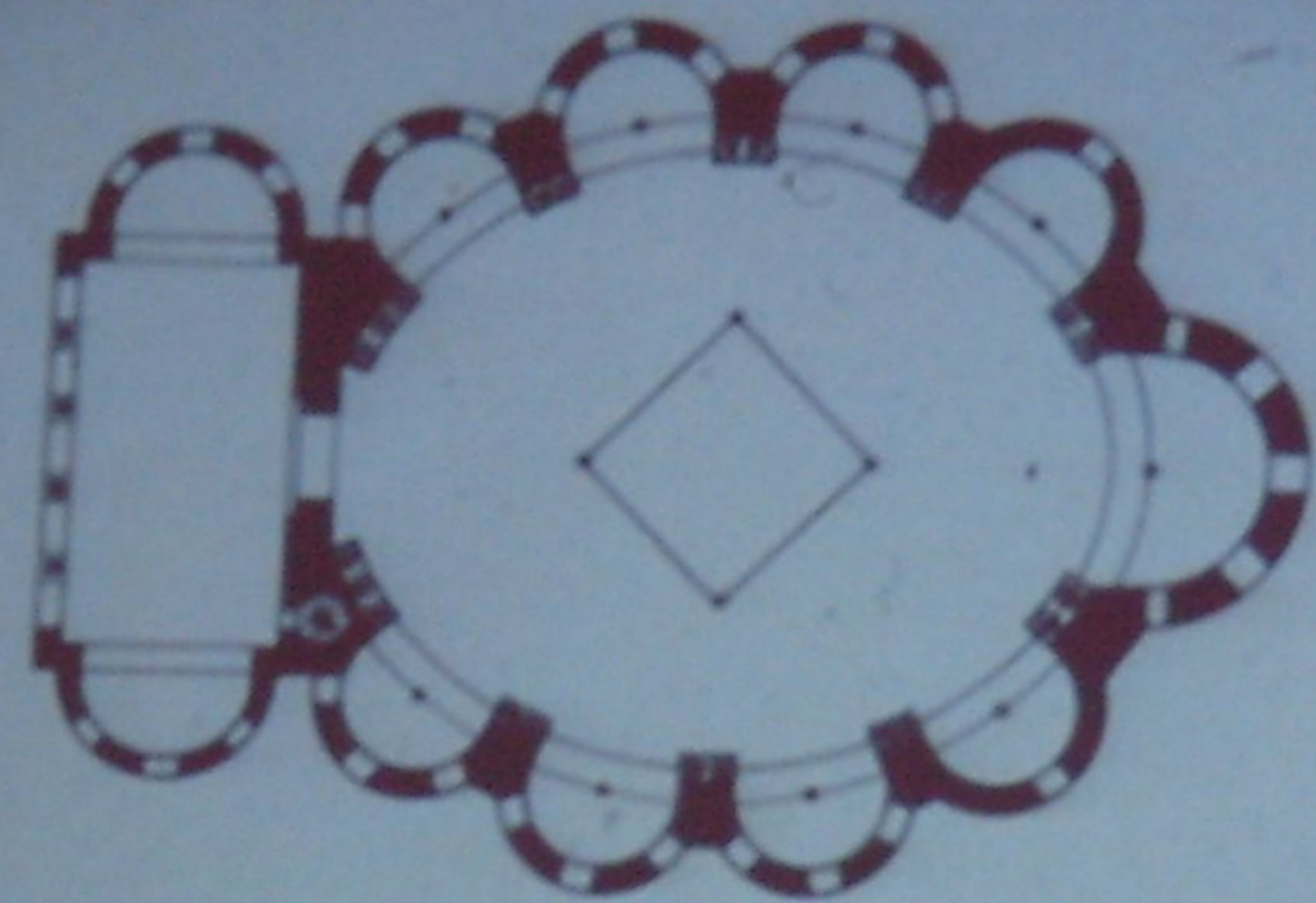

A Preromanika építésze I. – Szórványemlékek a Népvándorlás korában

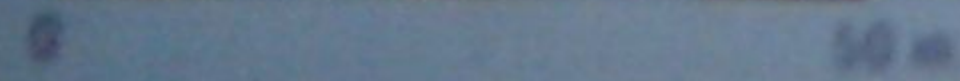
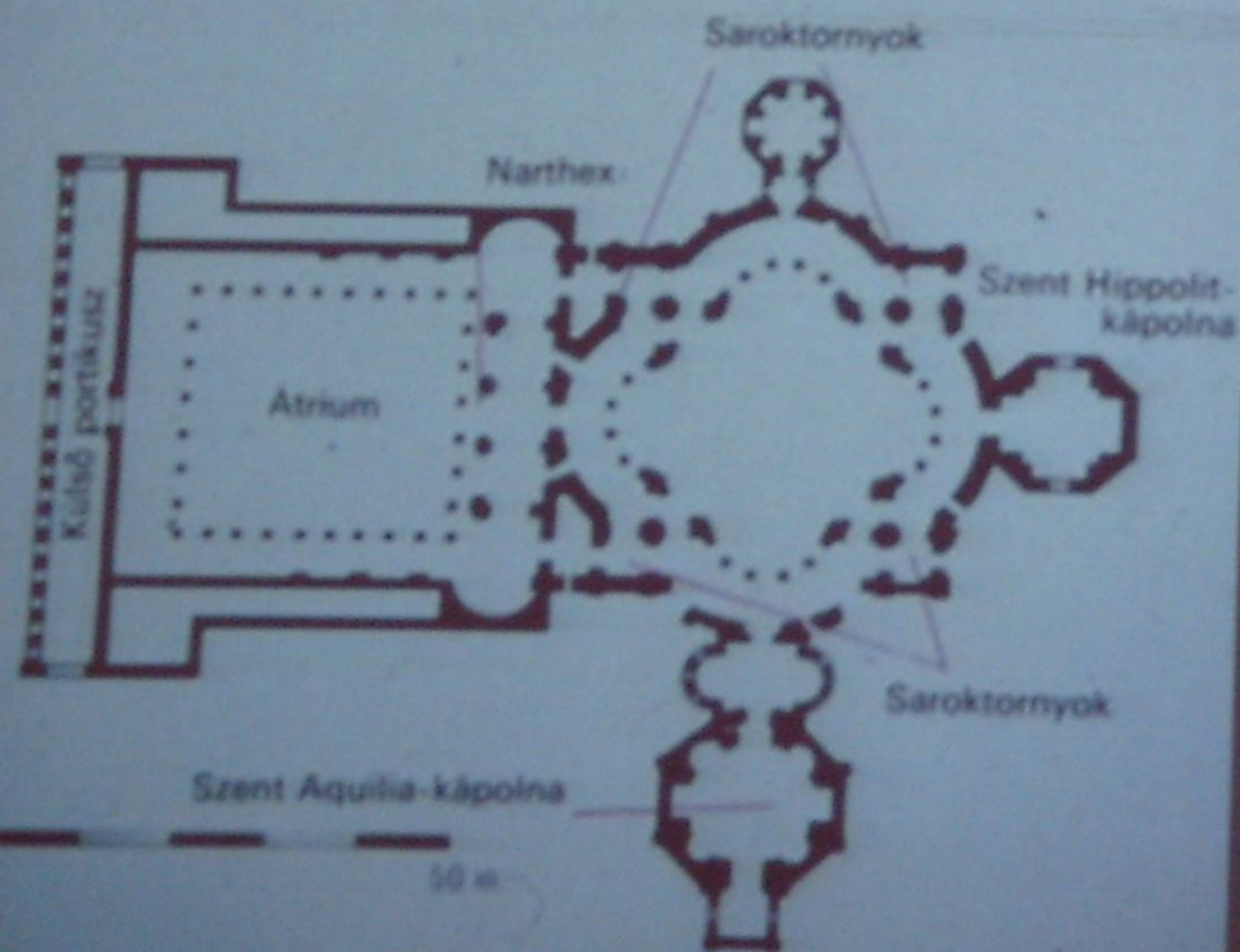
A.) Az antik („halott”) Róma formai hagyatékának megjelenése

Köln: St. Gereon (380)

Milánó: San Lorenzo (355-372)

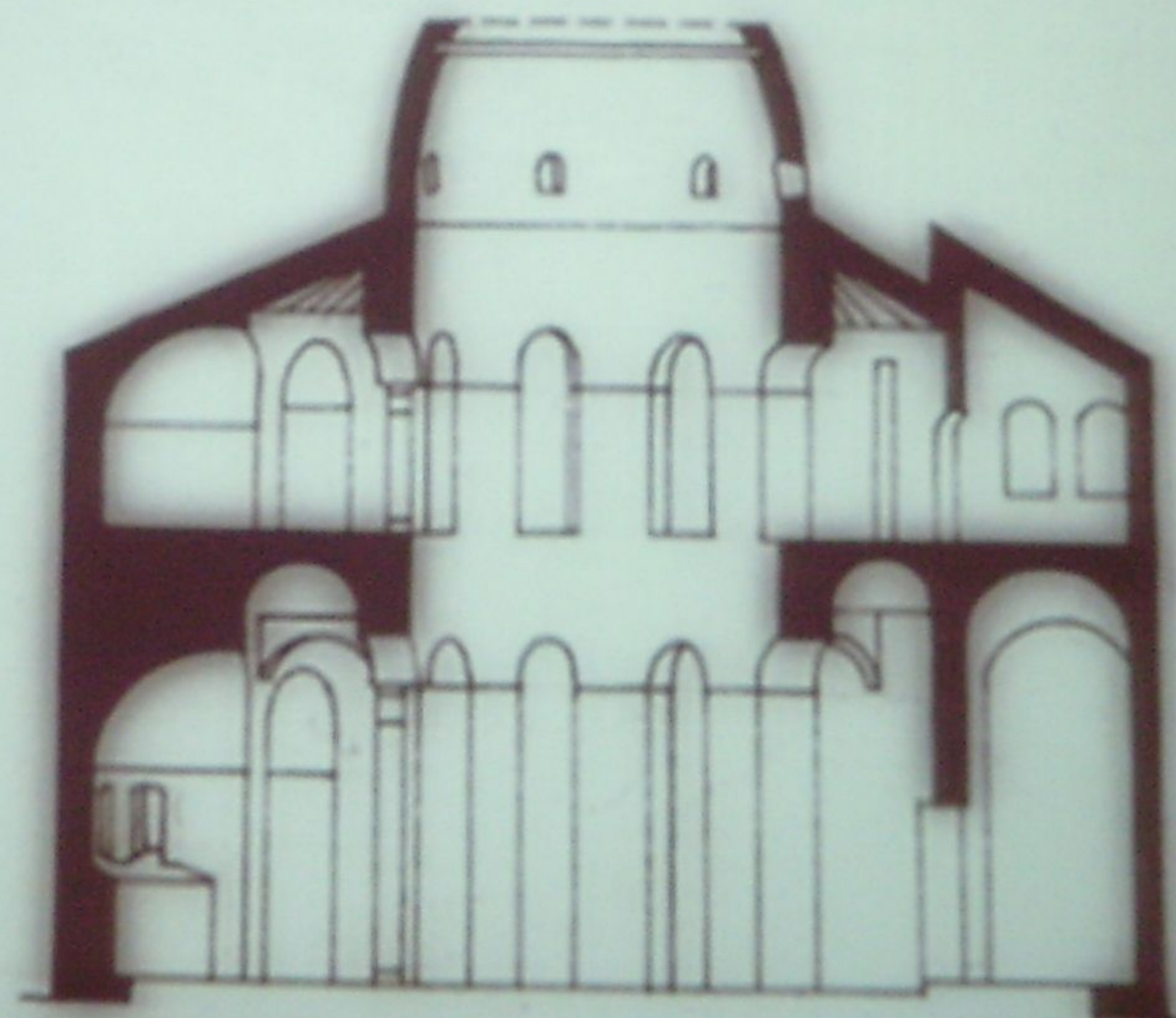
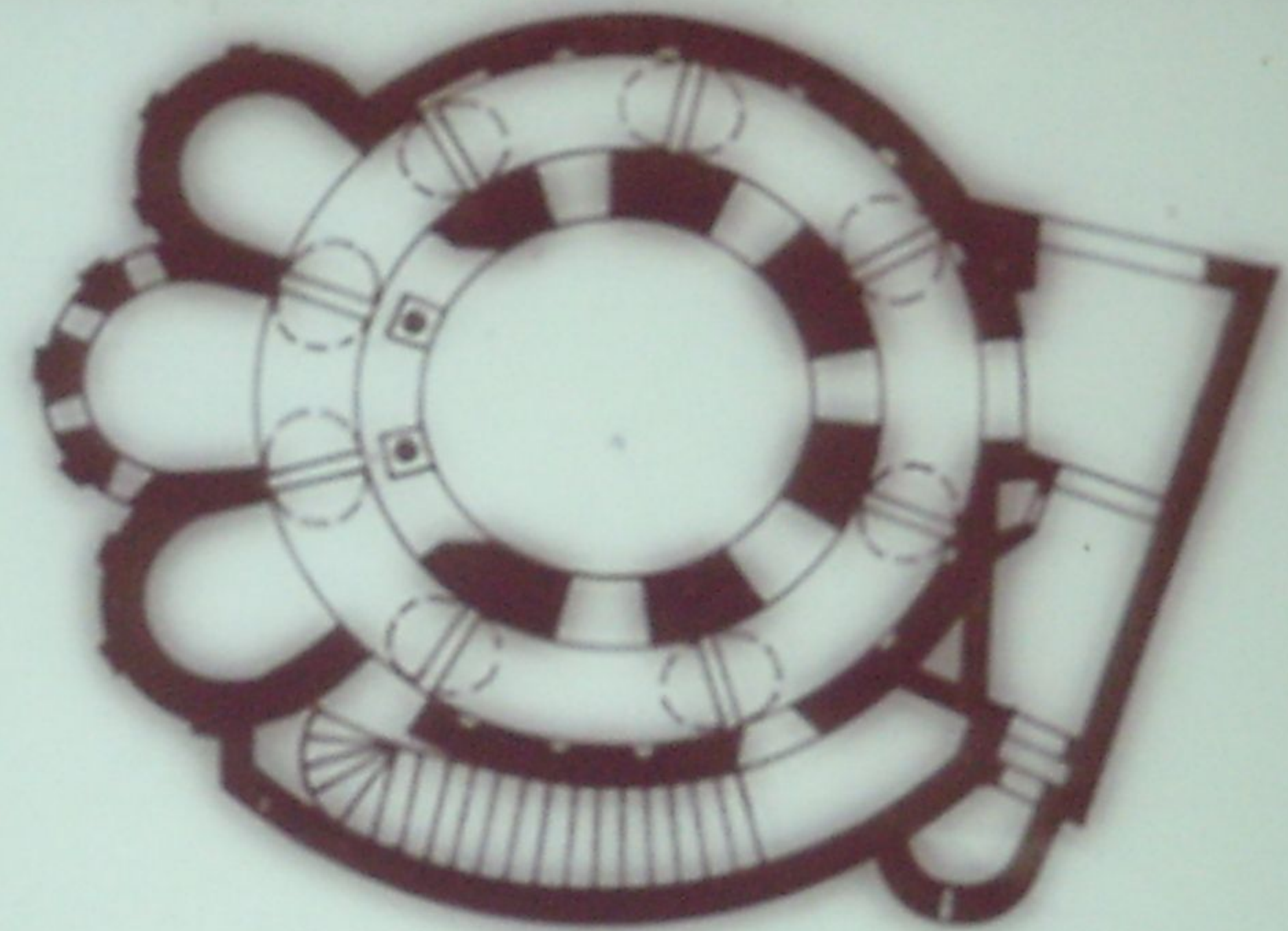

A kölni Sankt Gereon alaprajza (380 körül)

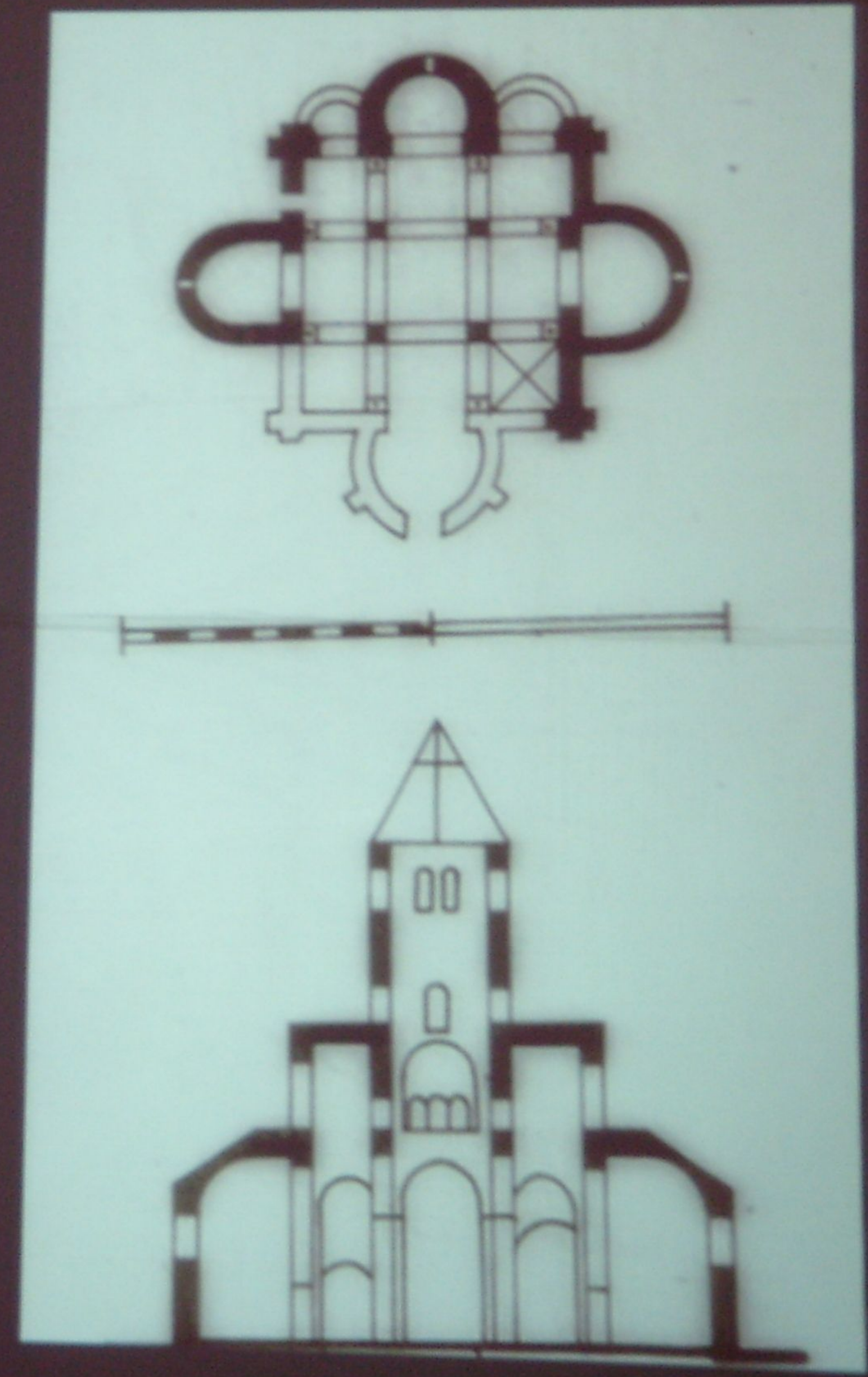
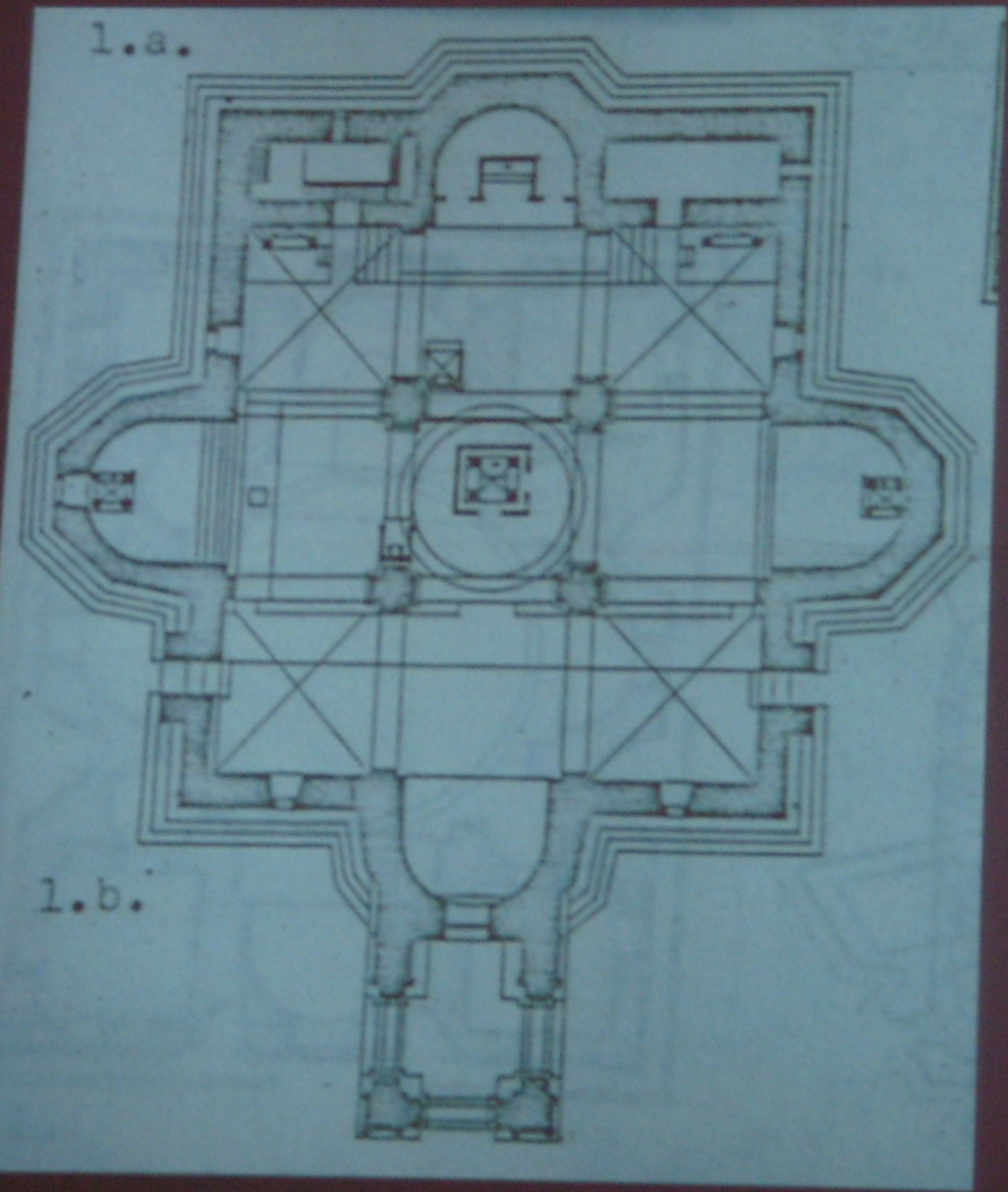
A milánói San Lorenzo alaprajza (355-372)

Zára: San Donato (805)

**A Preromanika építészet I. – Szórványemlékek a Népvándorlás korában
B.) A keleti („élő”) Róma : Bizánc formai hagyatékának megjelenése**

S. Etsmiadzin (5. sz.) – S. Germigny-des-Pres (-806.)

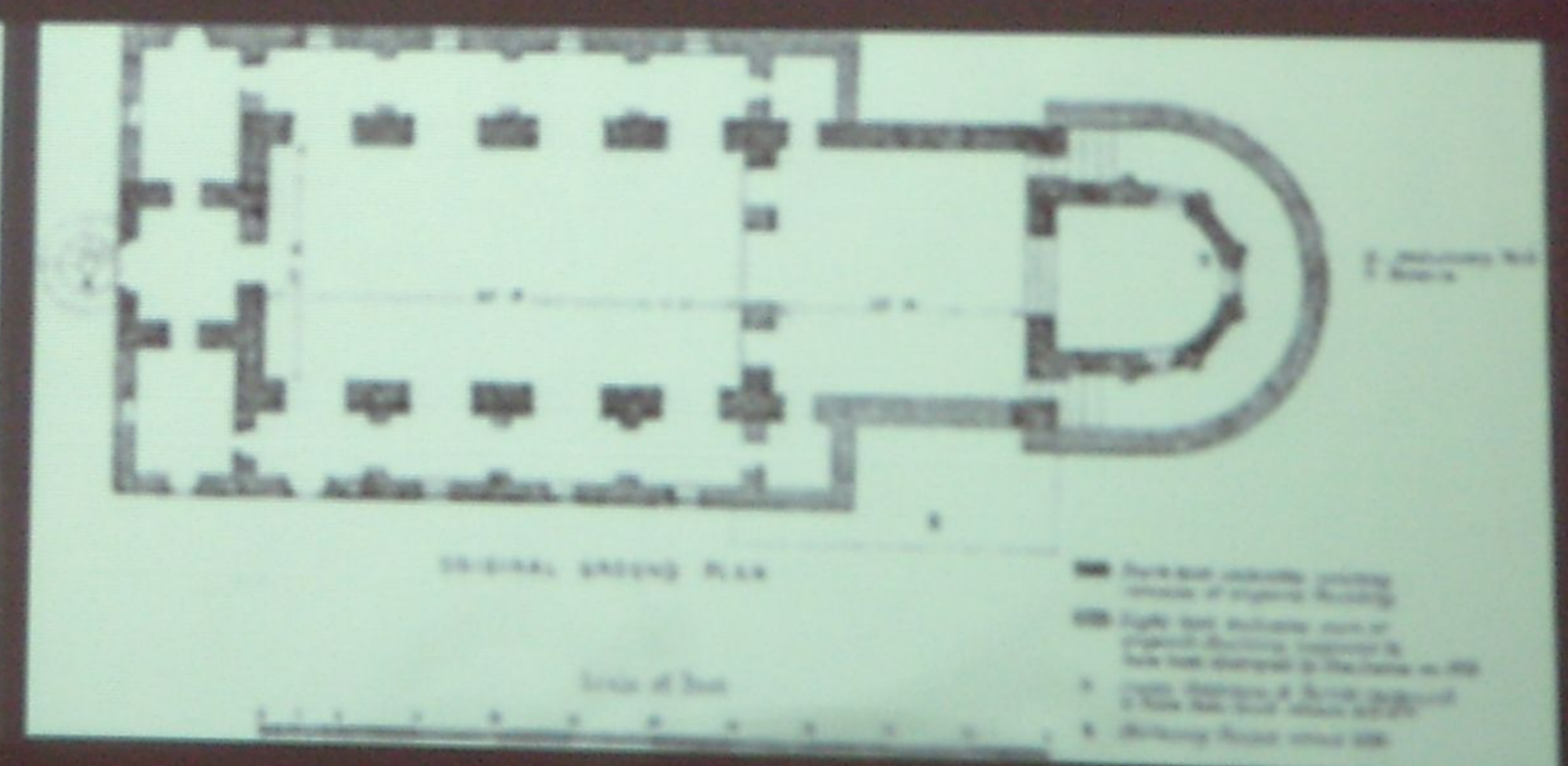
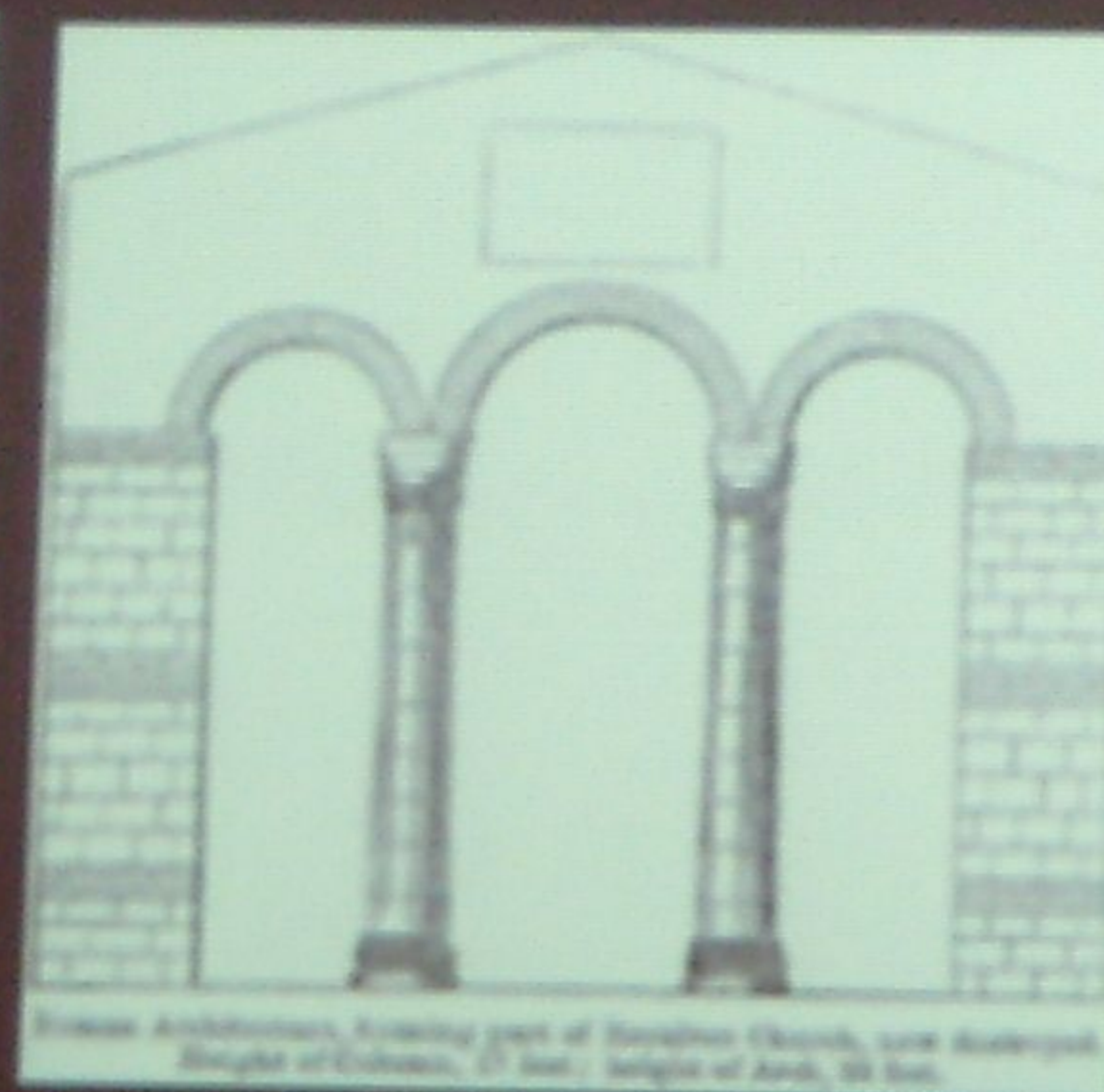
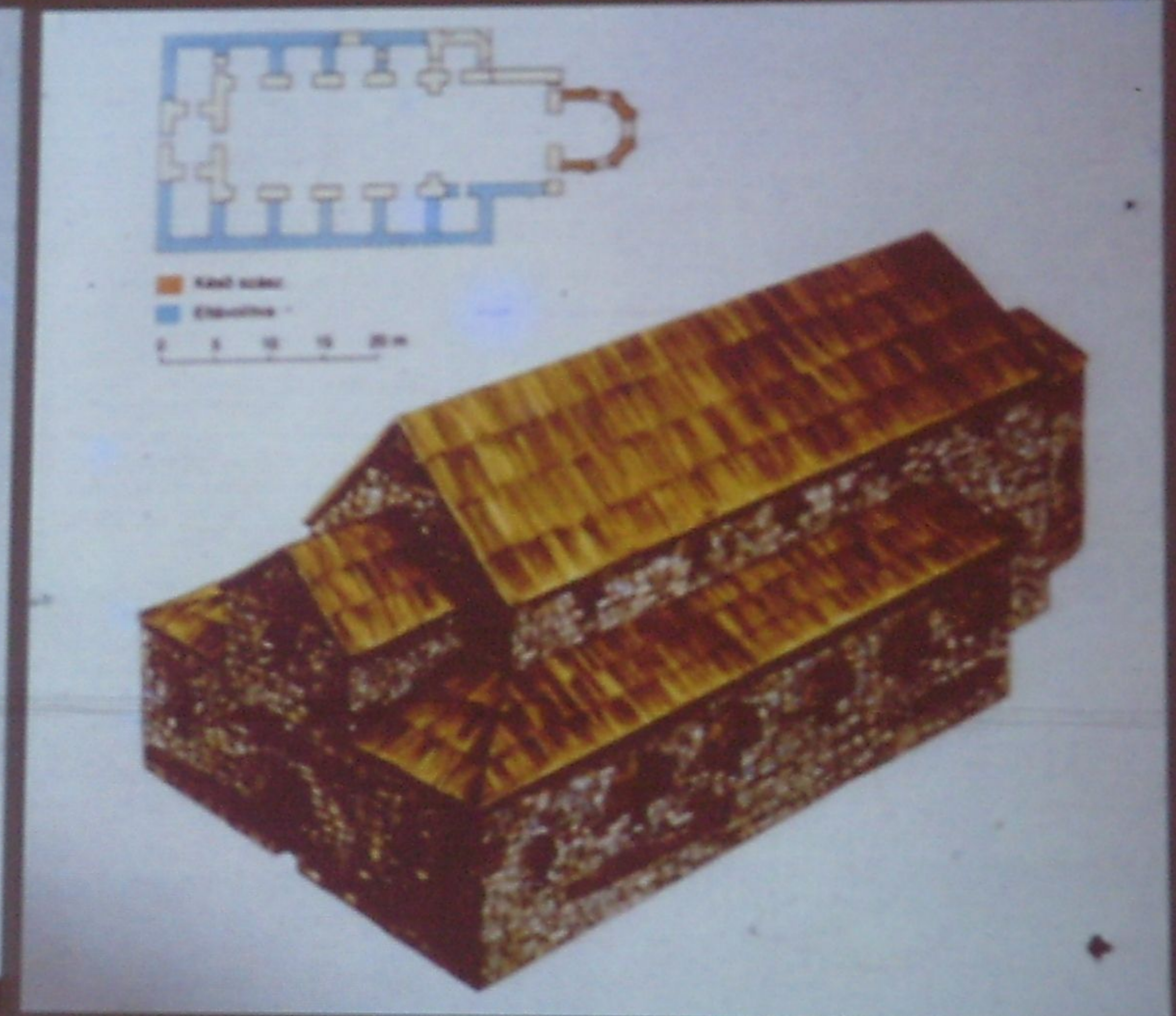
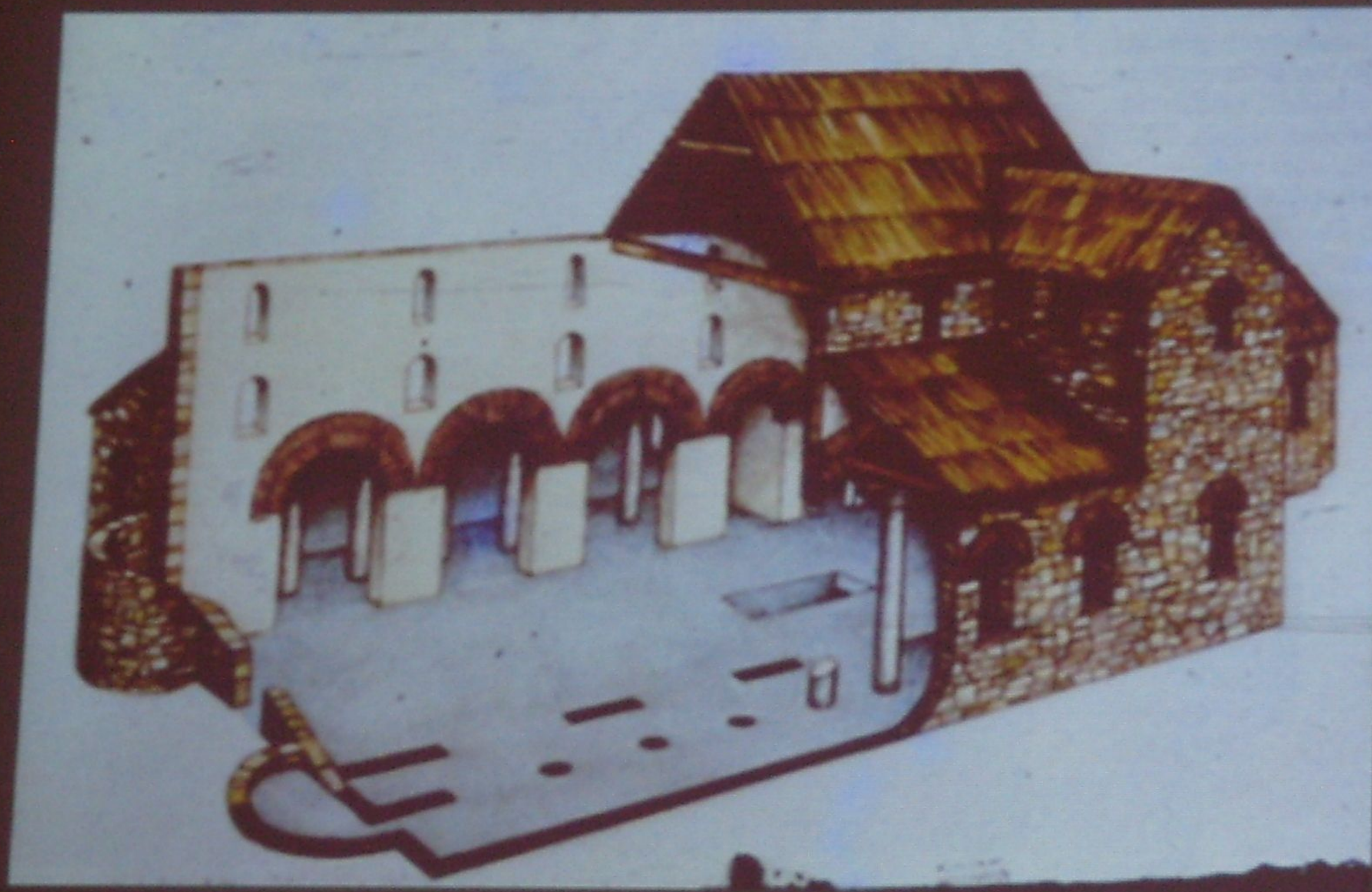
**A Preromanika építésze I. – Szórványemlékek a Népvándorlás korában
B.) A keleti („ék”) Róma, Bizánc formai hagyatékának megjelenése**

**S. Germainy-des-
Prés (-806.)**

A Preromanika építésze I. – Szórványemlékek a Népvándorlás korában
C.) Az óberesztény Róma formái mintáinak „gallibán” változatai

Hexham: kolostortemplom - Brixworth: bazilika (670.k.)

**A Preromanika építésze I. – Szórványemlékek a Népvándorlás korában
C.) Az ókeresztény Róma formái mintáinak „gallikán” változatai**

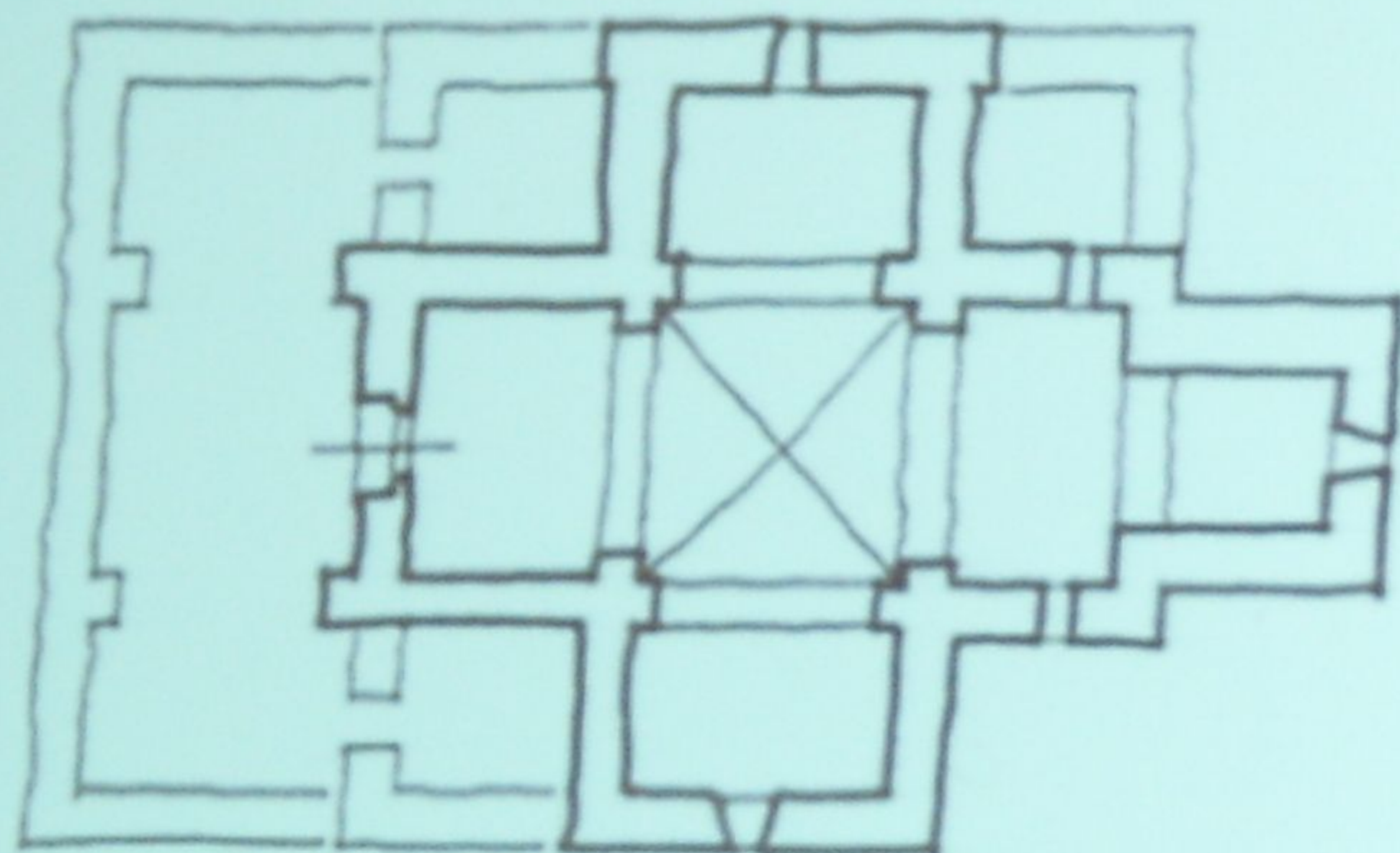
León: San Miguel de la Escalada (X. sz.) – helyi, mozarab építészeti hagyományok

Asztúria: San Salvador de Valdedios (IX. sz.)

A Preromanika építésze I. – Szórványemlékek a Népvándorlás korában
D.) A keresztény belet formái mintáinak „gallibán” változatai

Bande: Santa Comba (7. sz.)

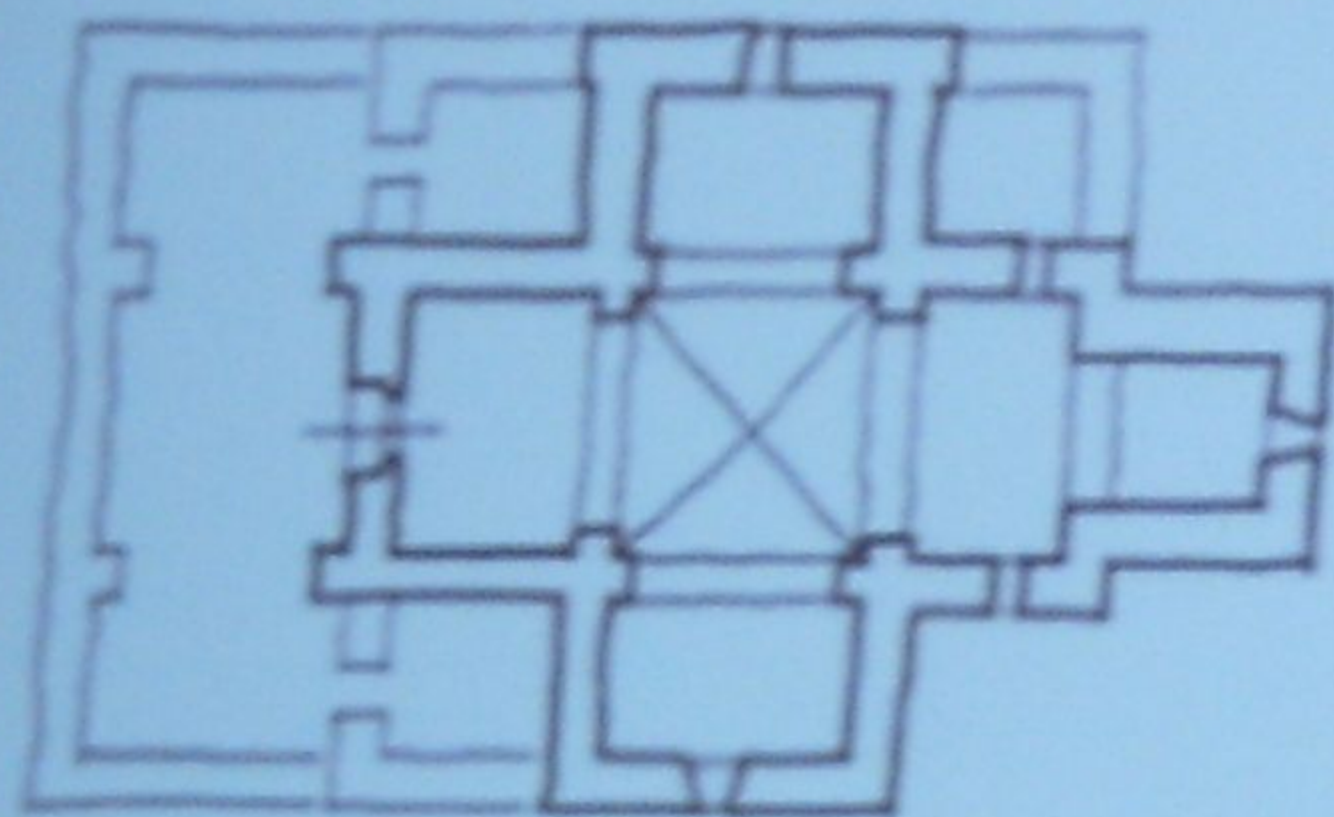

Bande, S. Comba templom

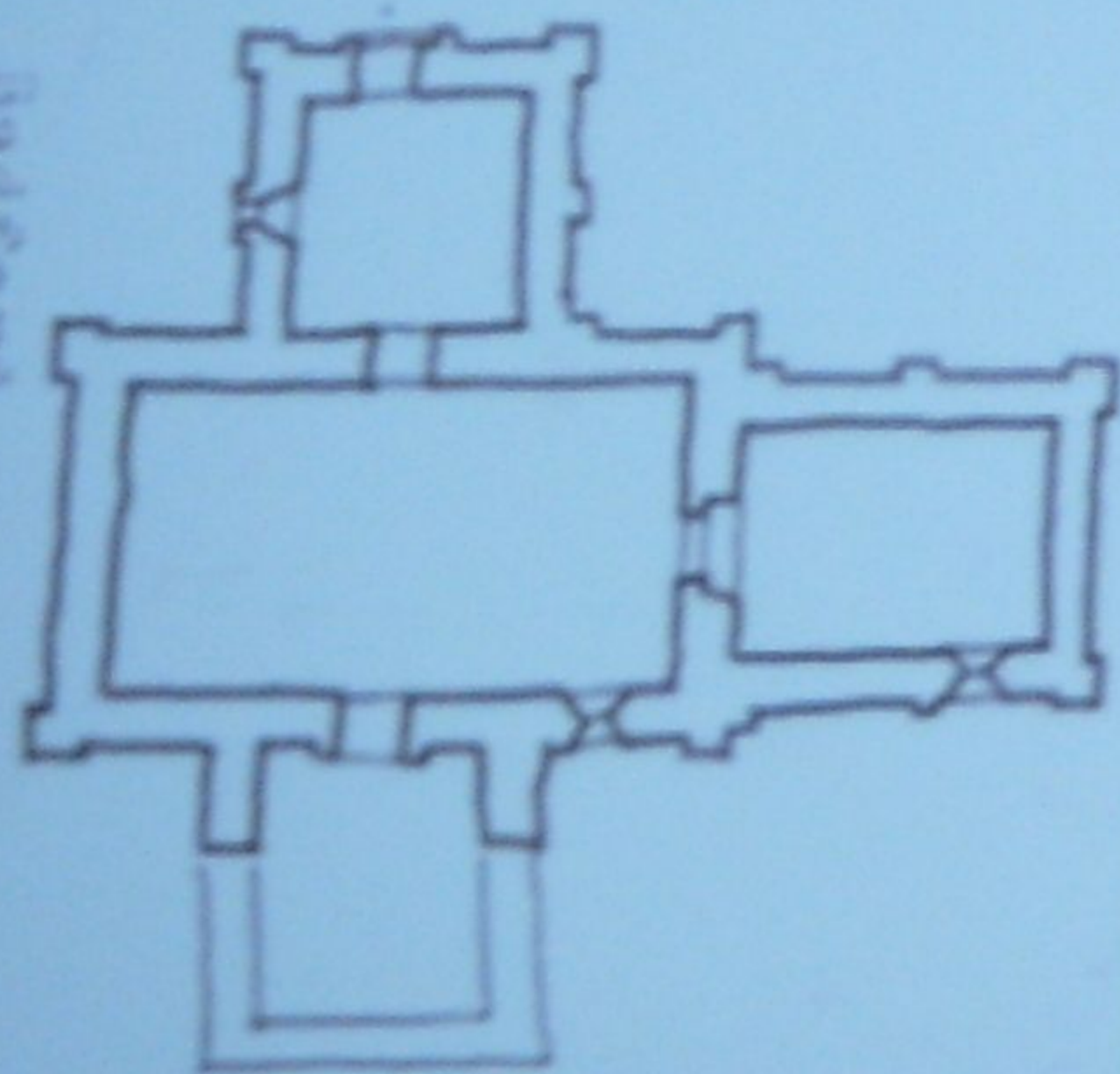

A Preromanika építésze I. – Szórványemlékek a Népvándorlás korában
D.) A keresztény kelet formái mintáinak „gallikán” változatai

Bradford-on-Avon (704?/10. sz.?)

Bande, S. Combs templom

Bradford-on-Avon,
templom

A preromanika építésze II.

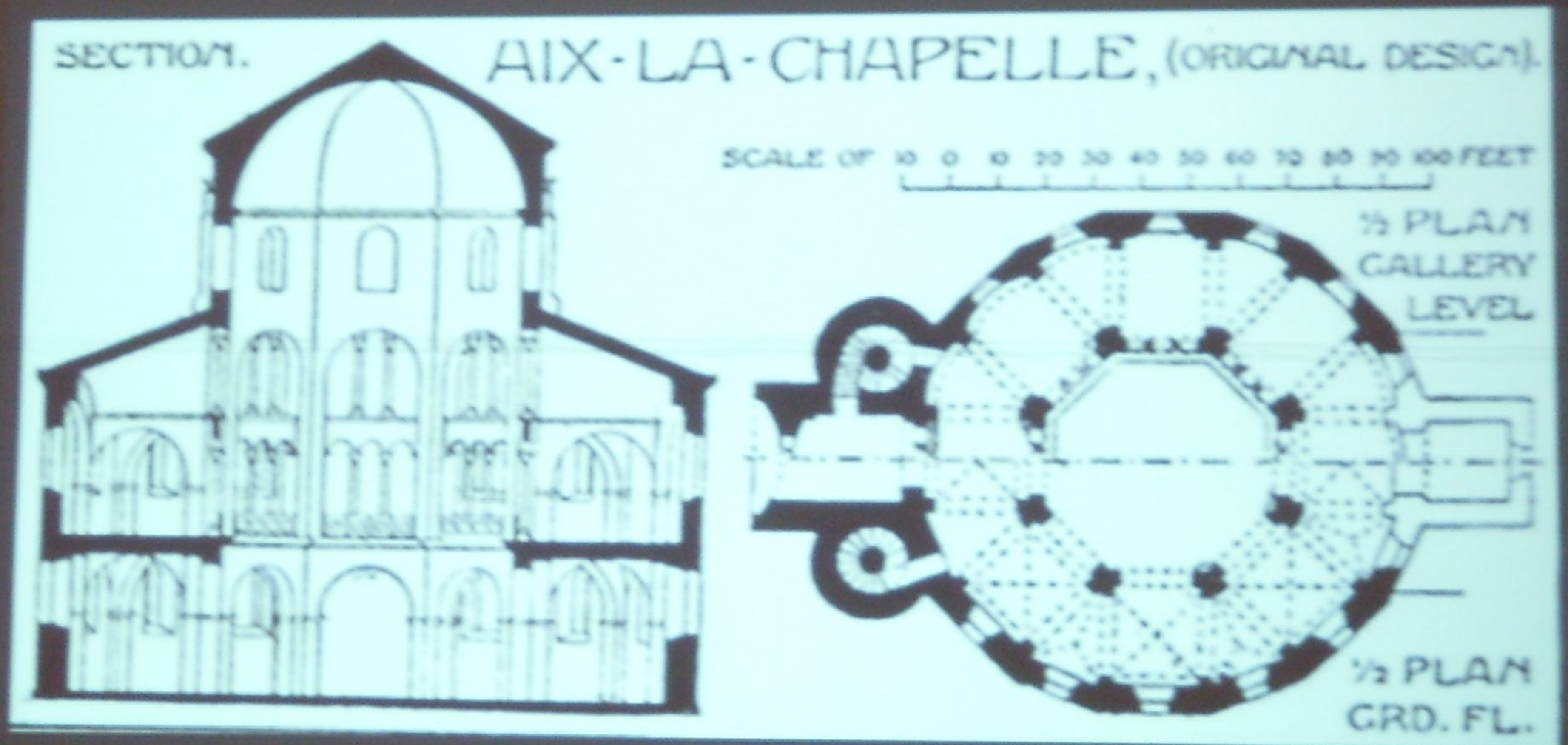
Karoling „reneszánsz”

A Preromanika építésze II. – A Karoling „reneszánsz” A.) Császári építkezések

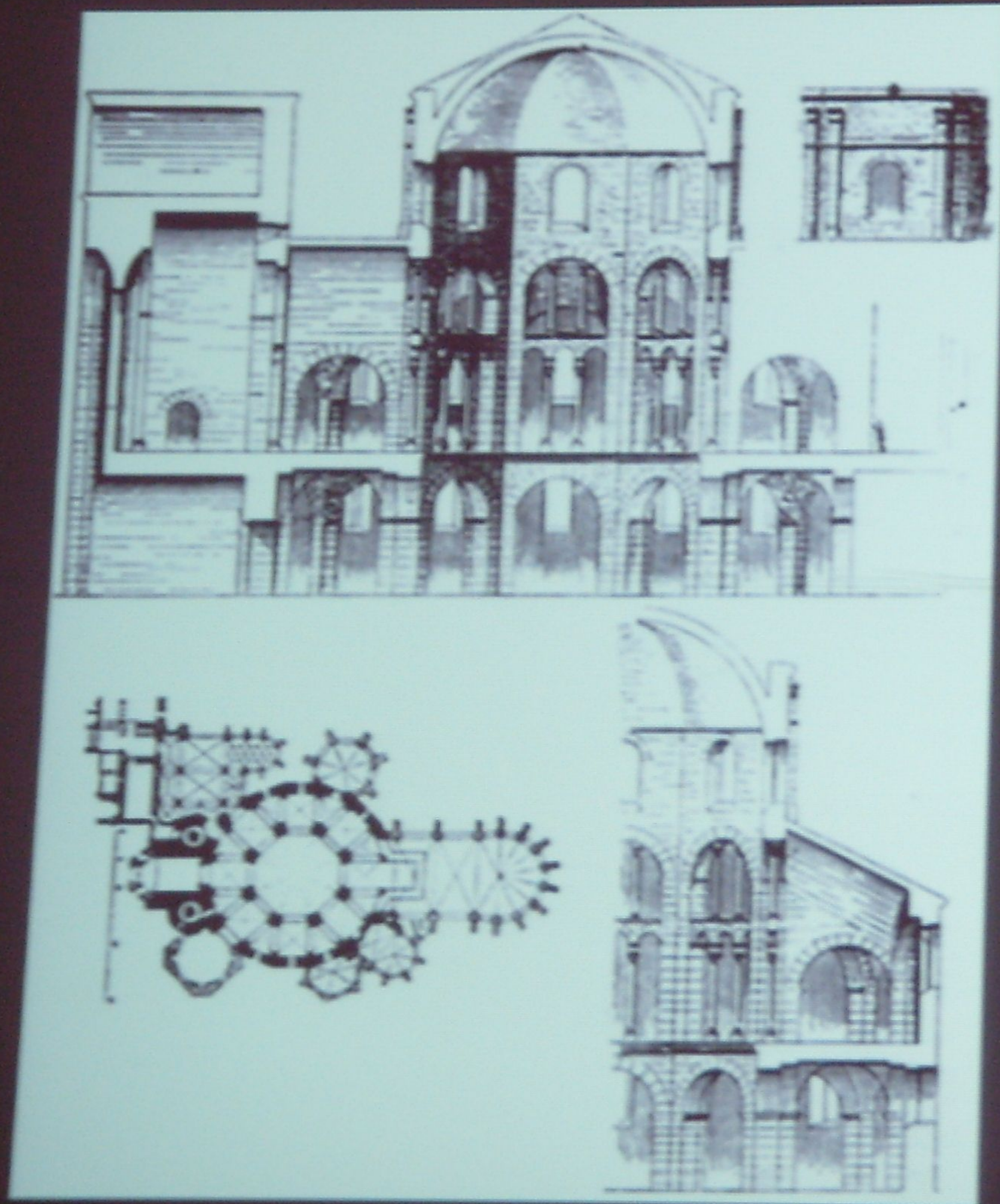
Ravenna: S. Vitale – Aachen: palotakápolna (796-805.)

117. Ravenna, San Vitale (525–547). Alaprajz, Hosszmetszet

**A Preromanika építészete II. – A Karoling „reneszánsz”
A.) Császári építkezések**

Aachen: palotakápolna (796-805.)

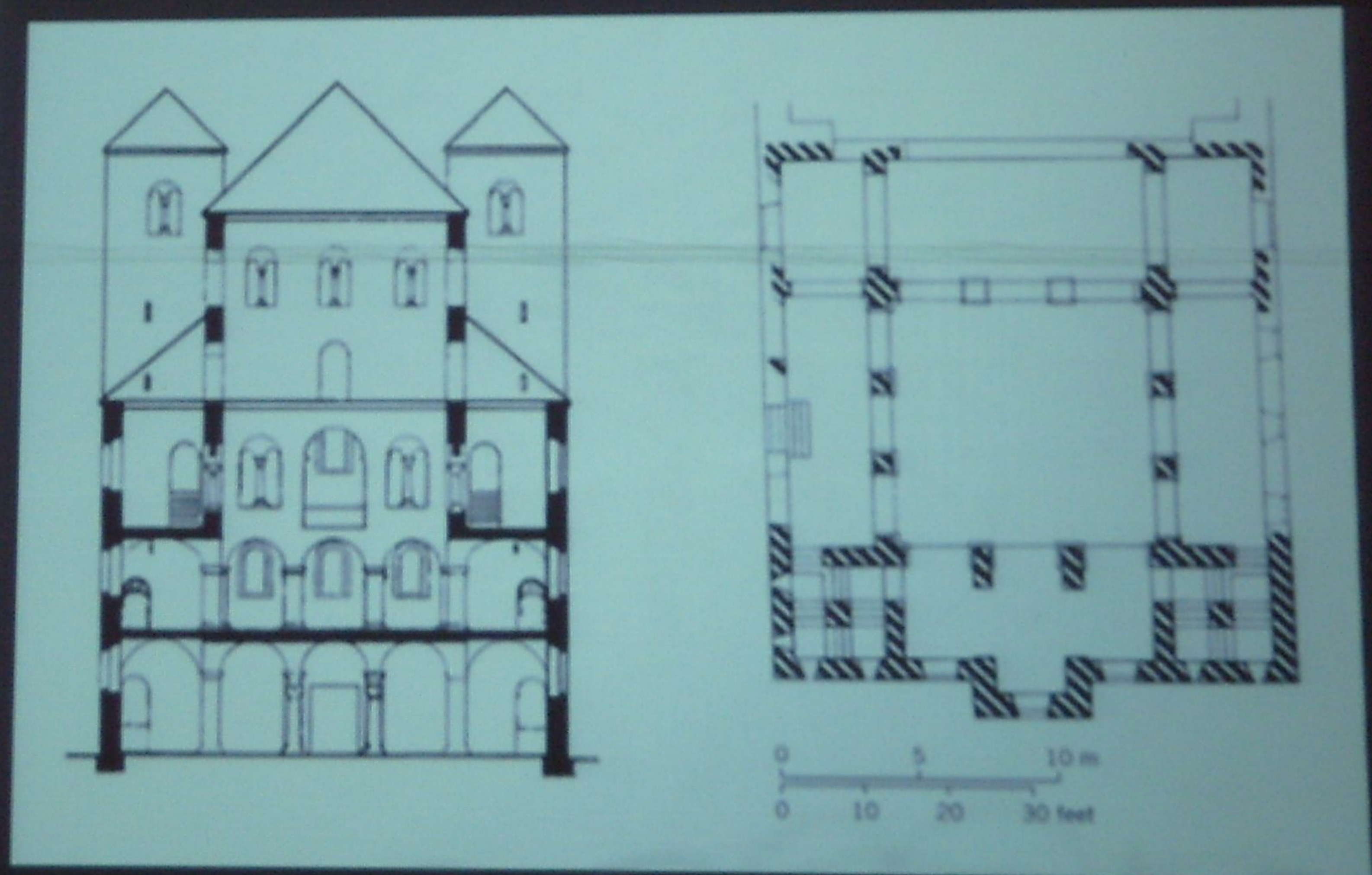
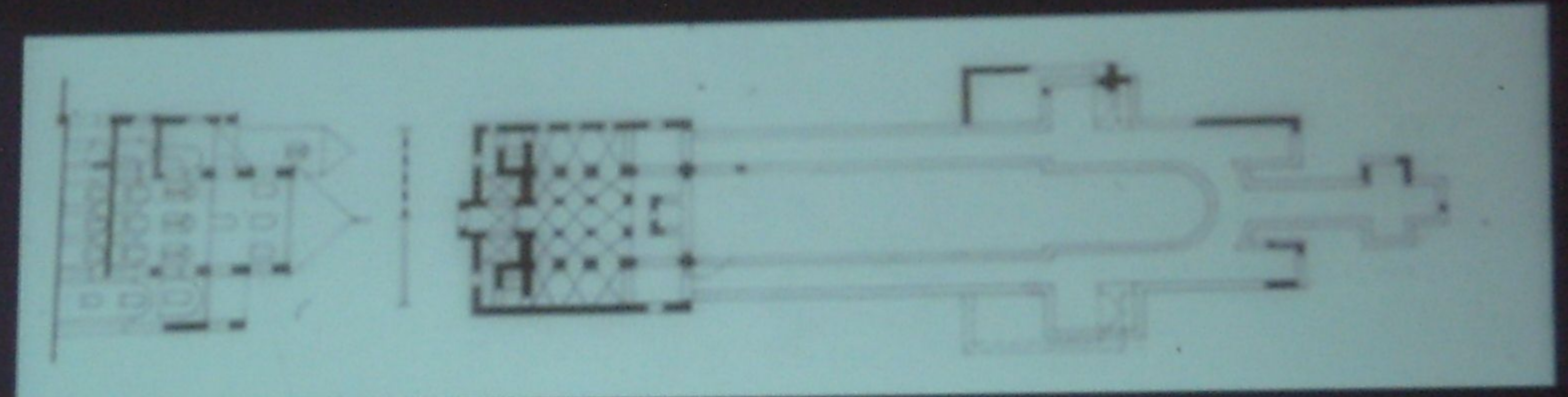
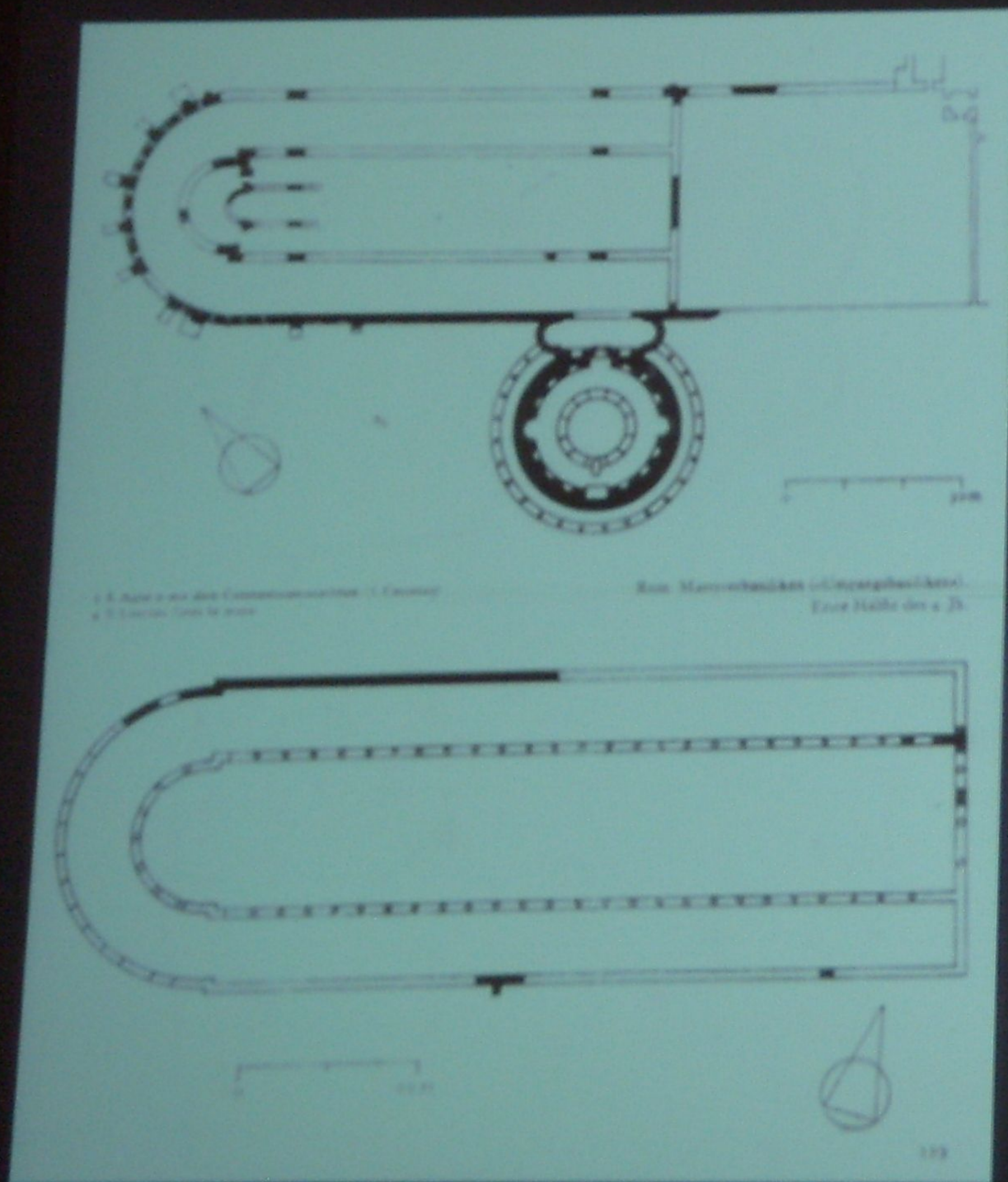
**A Preromanika építészete II. – A Karoling „reneszánsz”
A.) Császári építkezések**

Aachen: palotakápolna (796-805.) – Essen: női kolostor (11. sz. közepe)

**A Preromanika építészete II. – A Karoling „reneszánsz”
B.) Karoling-hori térítő bencés építészet - a „westwerk” születése**

Róma: Sant' Agnese (előkép 4. sz.) – Corvey monostor-templom (873-885)

**A Preromanika építészete II. – A Karoling „reneszánsz”
B.) Karoling-hori térítő bencés építészet**

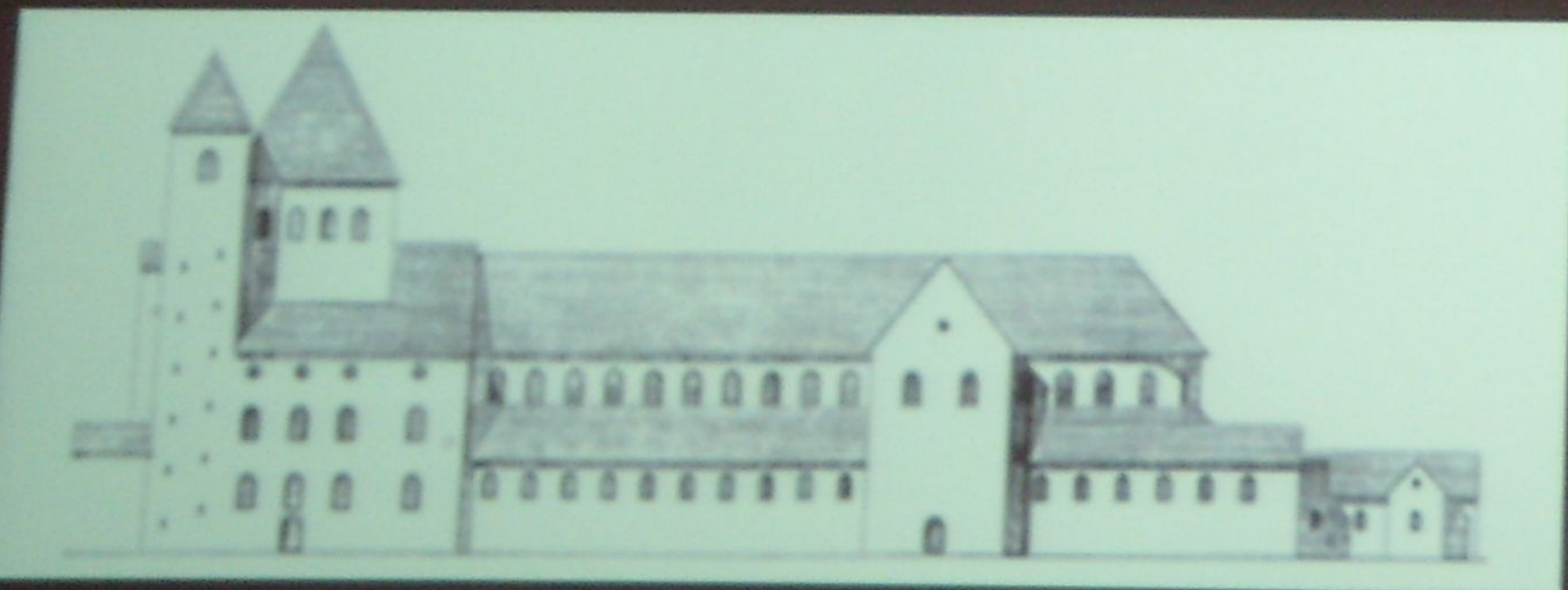
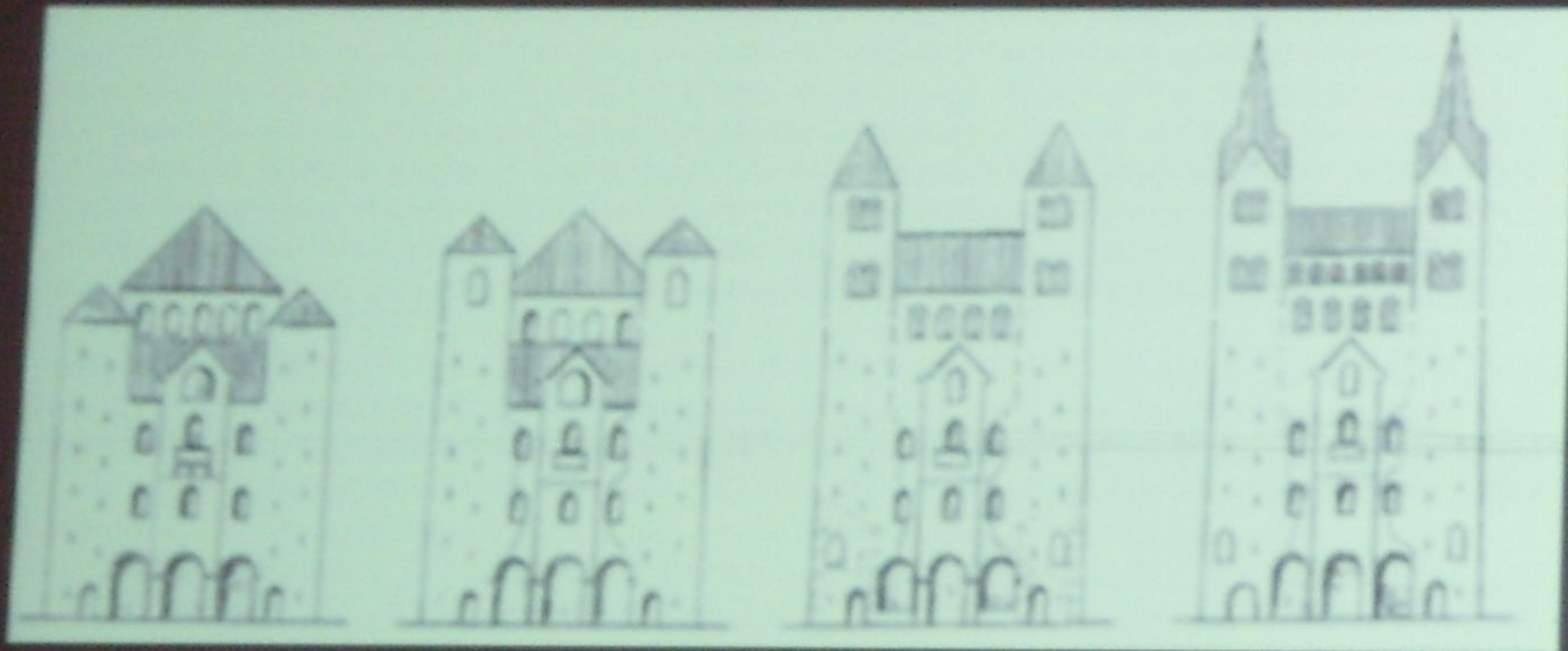

Corvey monostor-templom – westwerk (855-885)

**A Preromanika építésze II. – A Karoling „reneszánsz”
B.) Karoling-hori térítő bencés építészet**

**Corvey monostor-templom
(templom: 822-848, westwerk: 855-885)**

**A Preromanika építészete II. – A Karoling „reneszánsz”
B.) Karoling-hori térítő bencés építészeti hatása – westwerk és westriegel**

Freckenhorst: kolostortemplom (1090 k.) – Minden: Sankt Pertus (12. sz. k.)

**A Preromanika építészete II. – A Karoling „reneszánsz”
B.) Karoling-kori térítő bencés építészet - kvadratura**

Centula monostor-templom (790-799) – Sankt Gallen-i kolostor-terv (820. k.)

8-16 Plan of St. Riquier
(reconstructed).

